

SGP

NIEUWS BRIEF

JUNI 2021

VOORWOORD

Geachte lezer,

Met deze halfjaarlijkse nieuwsbrief wil de SGP fractie van Overijssel u informeren van verschillende zaken waarmee de provinciale politiek zich het afgelopen halfjaar onder andere bezig heeft gehouden. De Statenfractie doet verslag, maar neemt u ook mee in diverse actuele ontwikkelingen.

Bij toerbeurt leidt een fractielid de nieuwsbrief in met een voorwoord. Het eerste halfjaar van 2021 is alweer haast geschiedenis geworden. We snellen van de ene week in de andere week, gelukkig onderbroken door een rustdag. Hoe anders wordt de rustdag, maar ook de andere dagen van de week ingevuld, omdat we door de Corona, niet als voorheen kunnen samenkomen.

‘Onrustig blijft ons hart totdat het rust vindt in God’, een bekende (afgeleide) uitdrukking die bij velen herkenning oproept aan Augustinus (354 – 430), de veel geciteerde bisschop van Hippo. Geen nieuws onder de zon, namelijk: rust en onrust. Toen en nu.

ONRUST

Onrust in de wereld, dagelijks kunt u het in de media vernemen. Onrust in ons land over de Corona aanpak. Onrust in politiek Den Haag, om van Europa nog maar te zwijgen. Onrust over stikstof. Onrust over windmolens. U begrijpt wel dat deze lijst oneindig, ook door u persoonlijk, is aan te vullen. Wat kan een ieder in dit ondermaanse zoal niet wedervaren? Vaak niet in woorden uit te drukken.

RUST

Menig gebouw of huis in ons land en daarbuiten heeft het opschrift: Repos Ailleurs. De rust is elders. We kunnen overal onze rust zoeken, maar de ware rust is niet te vinden in het ondermaanse. In veel dingen kunnen wij onze rust zoeken. Een vaccin of vult u zelf maar in. Hoe groot de middelen die ons gegeven worden ook mogen zijn, het is tijdelijk. Laten wij niet vergeten om te getuigen of getuigen te zijn! Om te spreken over de ‘onbekende’ God... waarover Paulus tot de Atheners en allen die aanwezig waren sprak! Veel debatten zijn zakelijk en praktisch van aard. Er zijn gelegenheden, zowel in het debat als in de onderlinge overleggen en individuele

gesprekken om juist ook de fundamentele waarden van het leven te raken. Dat is toch de pit van onze partij? Laat deze ‘onbekende’ God voor u en mij niet onbekend blijven!

Wij wensen u die rust toe in deze onrustige en gejaagde tijd.

Hartelijke groet en veel leesplezier,
Namens de SGP Statenfractie Overijssel

Jan Jonker, Statenlid

REGIONALE ENERGIE STRATEGIE

Het landschap in Overijssel ondergaat de komende jaren een ingrijpende verandering. Waar nu al her en der windmolens en zonnevelden zichtbaar zijn, zullen dat er de komende jaren meer worden. Dit allemaal naar aanleiding van het klimaatakkoord dat is afgesloten in Parijs (2016). Voor 2030 is 49 procent CO₂-emissiereductie ten opzichte van 1990 ten doel gesteld. In 2050 moet dat zelfs minimaal 95 procent ten opzichte van 1990 zijn.

Voor de uitwerking van de afspraken werd op 28 juni 2019 door het kabinet het Klimaatakkoord gepresenteerd. In het Klimaatakkoord hebben overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties samen afspraken gemaakt over welke maatregelen ze de komende 10 jaar gaan nemen. Elke sector stelt zijn eigen doelen en neemt zelf maatregelen om samen de CO₂-uitstoot te verminderen. De sectoren zijn, Elektriciteit, Industrie, Mobiliteit, Gebouwde omgeving en Landbouw & landgebruik

De RES (Regionale Energie Strategie) valt onder de sector elektriciteit. De RES geeft inzicht in het realiseren van de transitie. Nederland is verdeeld in dertig RES regio's die met elkaar 35 Terrawattuur (TWh) aan duurzame (hernieuwbare) energie moeten leveren. Dat moet gebeuren op land, niet op zee. Op zee ligt er een taakstelling van 49 TWh.

De 25 gemeenten in Overijssel zijn opgedeeld in twee RES regio's, namelijk West Overijssel (11 gemeenten) en

Twente (14 gemeenten). Van gemeenten, die van alle overheidsinstanties het dichtstbij de burgers staan, wordt verwacht dat zij daar vorm en inhoud aan geven in de regio.

Om hier een beeld van te krijgen wat er zou moeten gebeuren om 1 TWh aan duurzame energie op te wekken wordt als vuistregel gehanteerd:

1 TWh aan windturbines is: 110 tot 130 stuks van 3 Megawatt (MW) (of 70-90 stuks van 4MW). 1 TWh aan zonnevelden is: 1.100 tot 1.500 hectare met 20 procent van deze ruimte voor ruimtelijke inpassing rondom. Dat de verandering van het landschap fors ingrijpend zal zijn, moge duidelijk zijn.

De beide RES regio's hebben een plan in een hoofdlijnenakkoord (West Overijssel) dan wel een voorlopig ontwerp 1.0 (Twente) vastgelegd. Deze plannen worden in de gemeenteraden besproken en in stemming gebracht. Beide documenten zijn door de Staten inmiddels aanvaard. Gemeenten gaan over de nadere uitwerking en moeten daarbij, betoogde Jan Jonker tijdens de vergadering daarover in de Provinciale Staten, de inwoners meer betrekken. Hij diende daarom een motie in. Weliswaar zijn de gemeenten verantwoordelijk voor het betrekken van inwoners in de energietransitie, de provincie neemt uiteindelijk een definitief besluit. "Wat wij willen, is richting de Overijsselaars duidelijkheid geven wat de

provincie van belang vindt”, volgens Jonker. “En dat kan alleen als we hen er ook bij betrekken.” Wanneer burgers er niet bij betrokken worden, creëren overheden slechts tegenwind. Samen is hierbij een kernwoord, zowel voor burgers als overheden.

“Er wordt veel waarde gehecht aan de bijdrage(n) van inwoners als onderdeel van het participatieproces”, stelt hij. “Dit moet op goede wijze geborgd en meegenomen worden in de verdere ontwikkeling van de Regionale Energie Strategie.”

Want waar inwoners meer aan de voorkant betrokken worden, daar wordt het draagvlak ook groter, is onze inschatting. De provincie moet met de draagkracht van de samenleving en de ruimtelijke kwaliteit in Overijssel rekening houden. In deze zaken geldt voor veel mensen NIVEA (niet in mijn voor- en achtertuin). Daarom is er ook geen sprake van draagvlak. Er wordt daarom dan ook gesproken over maatschappelijke acceptatie. Want de meeste inwoners vinden het wel van belang dat er duurzame energie-opwek plaatsvindt (energietransitie). Het blijkt ook dat er volgorde (voorkeuren en mate van opwek uit zon en wind) te spreken valt over zonnepanelen en windmolens. De SGP is niet per definitie tegen een windmolen of een zonnepaneel. Maar de mate waarin deze apparaten over ons hele land wordt uitgestort verontrust ons wel.

De mens denkt dat ze de planeet wel kan redden. “De natuur heeft geen mond wordt er dan gezegd en kan zich niet verdedigen. Nee de natuur hoeft zich niet te verdedigen in het publieke of politieke debat. Staat er niet geschreven in de Psalmen dat het schepsel beeft en staat verwonderd als de God der ere dondert?”, merkt Jonker op. De aarde is het wettig eigendom van de Heere. En wij zijn als Zijn schepselen verantwoordelijk voor ons eigen handelen. Daarom ook de opdracht de aarde te bouwen en te bewaren. Dus niet alleen nemen, uitputten, maar ook te bewaren. Bouwen gaat meestal wel, maar voor het bewaren is (zelf)beheersing nodig van de mens. Insteek is dat niet te gebruiken energie niet opgewekt hoeft te worden.

Op verschillende plekken in het land komen burgers in opstand, zoals met name in Twente op tal van plekken het geval is.

“In de RES Twente wordt pijnlijk duidelijk hoe ieder voor zich een gemeentelijk aandeel levert, terwijl het een regionaal bod is. Het is eigenlijk een brevet van onvermogen

van de stuurgroep dat er bij elke gemeente aan de grens ergens wel windmolens verschijnen”, vindt Jonker.

In navolging van de zonneladder stelt Overijssel daarom ook een windladder in. Dat gebeurde naar aanleiding van een door Jonker ingediende motie, samen met CDA, VVD, CU en PvdA. Zoals de handreiking zon en zonneladder de voorkeursvolgorde aangeeft bij de verdeling van de opwekpgave voor zonne-energie moet dat ook bij windturbines gebeuren, vindt Jonker.

“Om de ruimtelijke kwaliteit en onze agrarische gronden te beschermen, hebben we de zonneladder”, legt hij uit. “Voor windmolens ontbrak een dergelijke handreiking en ladder.” Met een handreiking windenergie en windladder kun je explicieter invulling geven aan bijvoorbeeld afstanden van windmolens tot woningen, gezondheidsaspecten, maar ook de verdeling van de lusten en lasten en andere nadere in te vullen voorwaarden.

Kunst voor zowel provincies als gemeenten is nu om niet voor, maar met inwoners te bepalen hoe aan de energietransitie vorm wordt gegeven. Dat wordt ongetwijfeld vervolgd.

Wilt u met ons meedenken, uw zorgen aan ons kwijt of iets hierover met ons delen? Neem contact op! De contactgegevens van onze fractie vindt u aan het eind van deze nieuwsbrief.

Auteursrechtfoto: Gonz DDL

WOLVEN

De wolf is terug - ook in Overijssel. SGP Overijssel vindt daarom dat de provincie een wolvencommissie in moet stellen en dat de beschermde status van de wolf op de agenda moet komen, mocht er sprake zijn van toeneemende overlast. Fractievoorzitter Dirk van Dijk stelt daarover vragen aan Gedeputeerde Staten.

“In november 2020 zijn in Twente meerdere schapen gedood door een wolf. Dit zorgt voor grote ongerustheid, met name onder schapenhouders”, stelt hij. “Meerdere organisaties roepen de provincie op om naar preventieve maatregelen te kijken.”

Zolang de wolf een beschermde status heeft, moet de provincie op korte termijn met LTO Noord en andere betrokken organisaties in overleg, vindt Van Dijk. “Dan moet bekeken worden welke preventieve maatregelen op dit moment nodig of gewenst zijn”, zegt hij. Mogelijk kan de provincie Overijssel geld inzetten om overlast van de wolf tegen te gaan.

De SGP stelt voor dat de provincie alvast een wolvencommissie in het leven roept, zoals eerder ook in Drenthe en Gelderland gebeurde. Zo'n commissie kan actief kijken naar problemen die de wolf geeft of kan geven.

Met andere provincies kan Overijssel ook om tafel gaan om te kijken of er mogelijkheden zijn om iets aan de beschermde status van de wolf te veranderen. “Wellicht is het op termijn onwenselijk dat de wolf nog langer beschermd is”, aldus Van Dijk.

De stichting Wolf-Fencing of een groep deskundige vrijwilligers kunnen, als het aan de SGP ligt, na schade met boeren om tafel om te praten en te coachen. Van Dijk: “We moeten alle middelen inzetten om de overlast van wolven te beperken.”

Gedeputeerde Gert-Harm ten Bolscher heeft inmiddels actie ondernomen op het gebied van de wolven. “Wanneer ergens een wolf wordt gesignaleerd roept dit doorgaans emotionele reacties op. Zeker wanneer vee wordt aangevallen en een (hobby)boer 's ochtends geconfronteerd wordt met doodgebeten dieren”, merkt hij op.

De wolf in Nederland aangewezen als beschermde inheemse diersoort. Dit is gebaseerd op internationale afspraken. Het opzettelijk doden, vangen of verstoren van wolven is daarmee verboden op grond van de Wet natuurbescherming.

Slechts in uitzonderlijke gevallen kan van dit verbod afgeweken worden. “Denk hierbij aan een situatie waarbij een wolf zijn natuurlijke schuwe gedrag voor mensen dreigt te verliezen en agressief gedrag naar mensen vertoont. Een andere uitzondering kan zijn dat de populatie wolven dusdanig robuust is dat sprake is van een ‘gunstige staat van instandhouding’”, licht de gedeputeerde toe.

“In Overijssel volgen we het landelijke Wolvenplan van het IPO (samenwerkingsverband van alle provincies), ook wel wolvendraaiboek genoemd. Daarin wordt onderscheid gemaakt tussen een situatie waarin sprake is van een wolf die zich in een gebied gevestigd heeft en een wolf die door een gebied zwerft”, noteert hij. Als een wolf zich gevestigd heeft dan is ook duidelijk in welk gebied maatregelen nodig zijn. Een zwerfende wolf kan per dag afstanden van 50 kilometer afleggen. Dan is het lastig om maatregelen te nemen.

Naar aanleiding van de door Van Dijk gestelde vragen heeft de provincie overleggen met zowel agrarische organisaties als natuurorganisaties hoe we om we het beste om kunnen gaan met zwerfende wolven, hoe landbouwhuisdieren beschermd kunnen worden en hoe de communicatie effectief kan verlopen. Hierover maken we ook afspraken met de andere elf provincies.

Auteursrecht foto: Aldo Houtkamp

GROENE SCHOOLPLEINEN

De Groen van Prinstererschool in Kampen heeft een zogeheten groen schoolplein. (Toen nog) Statenlid Gert Harm ten Bolscher diende in 2017 een motie in voor de vergroening van schoolpleinen. Fractievoorzitter Dirk van Dijk nam een kijkje in de praktijk.

“Het is ook een stukje veiligheid creëren”, legt teamleider Arjan van Es van de Kamper school uit. Het plein bestond altijd uit veel tegels, die nu vervangen zijn door meer groen.

Weggegooid zijn de tegels niet: daar zijn bankjes van gemaakt. Ook het hergebruiken van materialen vormt een pijler in het groene beleid. En een groen schoolplein is niet alleen gezonder, het vormt ook een inspiratiebron.

“We betrekken de leerlingen bij het proces van vergroenen”, vertelt directeur Jan-Jaap Karsten. Het idee is dat de kinderen allemaal kleine hoveniertjes worden. “We hebben nu een bijenhotel in ontwikkeling, dat is samen met kinderen en onder begeleiding van ouders gemaakt.”

De kinderen van de school zaaien ook jaarlijks een bak in met bloemen. Daar zitten ook eetbare planten tussen. “Zodoende hebben we straks overal bramen en frambozen. En we willen in de bakken ieder jaar weer wat anders planten.”

Dat geeft niet alleen een lekkere versnapering in de pauze, kinderen zijn ook zelf verantwoordelijk voor de planten. “Je probeert eigenaarschap te realiseren en we willen dat leerlingen respect voor de natuur ontwikkelen”, zegt Van Es.

Eigenlijk heeft het groene schoolplein bijna alleen maar pluspunten. “Ons plein was geen veilige plek”, volgens Karsten. “De kinderen konden niet in groepje spelen en er werd eerder altijd met een bal gespeeld. Dat leidde tot botsingen. We verloren veel tijd aan ruzies op het plein en na de pauze moesten we dat eerst een kwartier egaliseren.”

Mede daarom borrelde bij de school de gedachte om het plein veiliger en dynamisch te maken. Mede dankzij een provinciale subsidie is dat gelukt. En zijn er dan helemaal geen negatieve kanten?

Jawel, lacht Karsten. “In begin hebben we wel klachten gehad, want de kinderen kwamen viezer thuis. Nu laten we leerlingen in de pauzes vegen, want het was binnen ook viezer.”

Helemaal groen is het plein ook nog niet. “Het blijft in ontwikkeling”, merkt Van Es op. “We zijn zelf ook heel benieuwd hoe het eruitziet als het allemaal gaat groeien.”

Wat is een groen schoolplein?

Een groen schoolplein is een natuurlijke speel- en leeromgeving met de volgende kenmerken:

Een groen schoolplein biedt een rijk speel- en leerlandschap waar zowel ruimte is voor kinderen om vrij te spelen als voor natuur om zich te ontwikkelen.

Minimaal 50 procent van de bespeelbare oppervlakte van de schoolomgeving heeft een natuurlijk karakter. We maken onderscheid tussen groen oppervlak (gras, struiken

In Overijssel gevestigde basisscholen of koepelorganisaties kunnen een subsidie voor een groen schoolplein aanvragen voor een in Overijssel gevestigde basisschool.

De subsidie kan worden aangevraagd voor de volgende activiteiten:

- deskundige procesbegeleiding om te komen tot een geheel of gedeeltelijk groen schoolplein.
- de gehele of gedeeltelijke uitvoering van een groen schoolplein.
- het ontwerp van een groen schoolplein.

en bomen), onthard oppervlak (boomsnippers, zand) en verhard oppervlak (tegels).

Er zijn verschillende vormen van groen te onderscheiden, zoals: speelgroen (spelen in en met groen), educatief groen, eet- en ruikgroen.

Een groen schoolplein is ingericht met (overwegend) natuurlijke duurzame materialen, waarbij hergebruik van materialen voorop staat.

De beplanting op een groen schoolplein is bij voorkeur inheems, passend bij de natuurlijke omstandigheden van die plek en biedt seizoensvariatie. Waar mogelijk biedt de beplanting en inrichting mogelijkheden voor verbe-

teren van condities voor aandachtsoorten van Overijssel. Overzicht van de aandachtsoorten is te vinden op www.overijssel.nl/subsidie.

De inrichting van het plein draagt bij aan biodiversiteit en aan het voorkomen van wateroverlast en hittestress (groene gevels, groene daken, schaduwbomen).

Er is voor kinderen uitdagende en dynamische natuur te vinden en ze kunnen de natuur van top tot teen ervaren; kinderen van alle leeftijden kunnen grenzen verkennen en aanvaardbare risico's nemen.

De speelomgeving biedt plek voor rust, natuurbeleving, creatieve vormen van spel en avontuurlijk bewegen. De basis hiervoor ligt in de diversiteit en verscheidenheid van het plein met kenmerken als hoog/laag, nat/droog, schaduw/zon.

Kinderen kunnen zowel met abiotische natuur (zoals zand en water) als met levende natuur spelen. Hierdoor ontstaan er mogelijkheden om in het spel te exploreren, te vernieuwen, te verbeelden en te creëren. De aanwezigheid van los natuurlijk materiaal is hiervoor een voorwaarde (denk aan zand, takken, stenen, etc.).

Het gebruik van de buitenruimte is geïntegreerd in het lesprogramma. Naast de mogelijkheden om bijvoorbeeld taal- en rekenlessen te geven op het plein kunnen kinderen ook leren over planten, dieren, weersverschijnselen en natuurlijke materialen.

Een groen schoolplein (met bomen, struiken, natuurlijke speelgelegenheden) zorgt ervoor dat kinderen gevarieerder spelen, creatiever zijn en een betere concentratie na de pauze hebben, zo stellen onderzoekers van de Vrije Universiteit Amsterdam.

Ook brengt het leerlingen dicht bij de natuur en daarmee mogelijk ook meer zorg voor de schepping en de natuurlijke omgeving

Bij het ontwerp, de aanleg én het onderhoud zijn kinderen, docententeam, ouders en burens zo veel mogelijk actief betrokken. In totaal hebben al 113 scholen een subsidie aangevraagd.

Voor gedeputeerde Gert Harm ten Bolscher zijn de groene schoolpleinen een bijzonder onderdeel van zijn portefeuille. Katholieke Basisschool de Vlieger 3 uit Zwolle heeft als honderdste school de provinciale subsidie ontvangen voor de aanleg van een groen schoolplein.

In maart startten zij met de uitvoering. "Voor mij zelf ook een bijzonder moment", vindt de huidige gedeputeerde. "Als Statenlid een motie indienen om schoolpleinen in Overijssel te vergroenen en nu als gedeputeerde aanwe-

zig bij de start van de werkzaamheden bij de honderdste school.”

Een groen schoolplein (met bomen, struiken, natuurlijke speelgelegenheden) zorgt ervoor dat kinderen gevarieerder spelen, creatiever zijn en een betere concentratie na de pauze hebben, zo stellen onderzoekers van de Vrije Universiteit Amsterdam.

“Een directeur van een school gaf aan dat er na de vergroening van het schoolplein veel minder ‘gedoe was tussen de leerlingen’ zowel op het plein als in de school”, weet Ten Bolscher. “Een groene buitenruimte heeft niet alleen positieve gevolgen bij spelen in de pauze, maar kan ook worden ingezet als buitenlokaal tijdens de les.”

Het schoolplein kan op verschillende manieren geïntegreerd worden in de lessen. Dat hoeft zich niet te beperken tot biologie en bewegingslessen.

Dankzij een groen schoolplein komen leerlingen in contact met de schepping en leren ze waarde van de natuur kennen. Veel scholen combineren zo’n schoolplein ook met een moestuin. Daardoor ervaren leerlingen dat eten niet vanzelf groeit of uit de fabriek komt, maar dat boeren en tuinders daar hard voor moeten werken.

Het vergroenen van schoolpleinen is onderdeel van het programma Natuur voor Elkaar van de Provincie Overijssel en dat is een programma waarin de provincie de natuur dichterbij de inwoners wil brengen.

CORONAMAATREGELN PROVINCIE VOOR KOREN

De SGP-fractie is er niet alleen om belangen te behartigen binnen het provinciehuis, onze blik reikt verder. Zo hebben we in de afgelopen periode ook de koren, en dat zijn er nogal wat binnen onze achterban, gewezen op de mogelijkheden om een subsidie uit het Prins Bernhard Cultuurfonds aan te vragen.

Zeker in deze tijd, waarin zingen in groepsverband niet mogelijk is, wordt voor veel mensen eens te meer duidelijk wat voor impact het samen zingen kan hebben. Dat te ervaren is nu niet mogelijk, maar we hopen op betere tijden. In het licht daarvan is het goed om vooruit te kijken naar de tijd dat zingen tot Gods eer wel weer tot de mogelijkheden behoort.

Bij koren zijn regelmatig investeringen nodig. Juist nu ook allerlei acties niet door kunnen gaan, is het geld daarvoor wellicht meer dan ooit gewenst. Het Prins Bernhard Cultuurfonds biedt de mogelijkheid om daarvoor een subsidie aan te vragen. We hebben dit bij onze koren onder de aandacht gebracht, verschillende koren hebben daarvan gebruikgemaakt.

Zo kreeg Christelijk Regionaal Koor Soli Deo Gloria uit Genemuiden een subsidie van 1.000 euro voor de aankoop van apparatuur. Christelijke Oratoriumvereniging ‘Steenwijk en omstreken’ kon het dubbele bedrag besteden aan de aankoop van zang-mondkappen.

Auteursrechtfoto: CRK Soli Deo Gloria/Facebook

N35

Een mooie prestatie, vindt burgerlid Lubbert Talen van SGP Overijssel over de plannen met de N35. Die weg wordt tussen Wijthmen en knooppunt Raalte een stroomweg met twee keer een rijstrook en een maximum snelheid van 100 km per uur.

De kruisingen op dat tracé worden ongelijkvloers, waardoor gevaarlijke situaties vermeden kunnen worden. De weg wordt bij Mariënheem om de kern heen geleid (met twee keer een rijstrook met de maximumsnelheid van 100 km per uur) en de kruisingen met de N348 richting Ommen en de Tunnelweg krijgen als tijdelijke maatregel een extra opstelstrook om de veiligheid te vergroten en de doorstroming te verbeteren.

“Gezien alle omstandigheden kunnen we stellen dat er

een mooi resultaat in de onderhandelingen gepresenteerd wordt”, zegt Talen.

Met de opwaardering van de N35 gaat een langgekosterde wens van de regio in vervulling, weet Talen. Aan het besluit van de minister om over te gaan tot opwaardering van de N35 is een uitgebreid lobbytraject vooraf gegaan.

De provincie heeft aan het Rijk toegezegd mee te betalen aan opwaardering en Talen is daar blij mee. “Het spreekwoord zegt ‘beter een vogel in de hand dan tien in de lucht’. Ik denk dat we nu wel mogen stellen dat we van de tien wel zes vogels in de hand hebben.”

Auteursrecht foto: Provincie Overijssel

PAS-MELDERS

Als SGP-fractie hebben we onlangs opgeroepen om de problematiek van PAS-melders snel op te lossen. “We zijn trots op de boer en ook in de toekomst moet er ruimte zijn voor de boer in Overijssel om te blijven boeren.” Dat is niet zomaar een uitspraak, het staat in het coalitieakkoord van Overijssel en onze fractievoorzitter Dirk van Dijk staat er volledig achter. Er moet een oplossing komen voor de druk en spanning in de sector vanwege onzekerheid rond PAS-melders, vindt hij. En dat moet niet te lang duren.

De SGP begrijpt de onrust in de agrarische sector en deelt de zorgen die er zijn. Die zorgen werden onlangs nog groter, toen de voorzieningenrechter een vergunning voor de uitbreiding van een melkveehouderij in het Friese Ee vernietigde. Daarnaast adviseren topambtenaren het kabinet om de veestapel drastisch te verkleinen om de ammoniakuitstoot te beperken. Dit zorgt voor extra onrust en onzekerheid.

Toen de Raad van State het Programma Aanpak Stikstof (PAS) naar de prullenbak verwees, kwamen veel agrar-

Deze foto is voor coronatijd genomen.

riërs in de problemen. Ze hoefden onder de PAS alleen een melding te doen als de extra hoeveelheid stikstofdepositie onder een bepaalde waarde bleef.

Door de uitspraak, gedaan in mei 2019, was deze melding niet meer geldig en hebben de betreffende ondernemers alsnog met terugwerkende kracht een vergunning nodig, terwijl de boeren desondanks in het verleden keurig volgens de regels hebben gehandeld. De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft beloofd dit op te lossen. Daarvoor is wel stikstofruimte nodig die gebruikt kan worden om de bedrijven van een vergunning te voorzien. Dat er eerst stikstofruimte moet komen, kost tijd en geeft onzekerheid.

Het oplossen van die problematiek vraagt om snelheid. Zeker nu de agrarische sector nog verder onder druk komt te staan. De provincie koopt namens en onder voorwaarden van het ministerie bedrijven op die een negatieve invloed hebben op de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden.

Voor die opkoopregeling hebben zich 23 bedrijven gemeld, waardoor het geldpotje van de provincie, dat het ministerie beschikbaar stelde, bij lange na niet toereikend is. In totaal kunnen mogelijk slechts drie of vier bedrijven opgekocht worden.

Wij vinden daarom dat onze gedeputeerde, Gert Harm ten Bolscher, naar minister Carola Schouten moet om meer geld te vragen, zodat alle bedrijven die belangstelling hebben voor opkoop ook een aanbod kunnen krijgen.

Ook vraagt de SGP zich af of het mogelijk is dat de provincie eerst afspraken maakt met de minister over mogelijke voorfinanciering van de opkoop van bedrijven die zich aangemeld hebben om de vrijkomende stikstofruimte vervolgens in te zetten voor het oplossen van de pro-

blematiek van de PAS-melders in Overijssel. De tijd voor de boeren dringt.

Gedeputeerde Gert Harm Ten Bolscher zit regelmatig om tafel met Landbouwminister Schouten. “Ondernemers die volgens de regels een melding hadden gedaan, hadden ineens een vergunning nodig. Dit geldt niet alleen voor boeren maar ook voor andere bedrijven”, blikt hij terug op de uitspraak van de Raad van State.

“Heel vervelend”, vindt hij. “Omdat zowel partijen ons vragen om hierop te gaan handhaven en ondernemers soms in de knel komen bij het aanvragen van financiering of subsidies.”

Juist het handhaven geeft onzekerheid voor de ondernemersgezinnen. “Als provincie vinden we dat niet terecht”, licht Ten Bolscher toe. “En daarom worden rechtszaken gevoerd om ons toch te dwingen.”

Minister Schouten beloofde om de problematiek van de PAS-melders op te lossen. Daarvoor zijn samen met de provincies allerlei acties in gang gezet.

“Belangrijk is echter dat er eerst stikstofruimte beschikbaar moet zijn voordat deze uitgegeven kan worden (dat is de kern van de uitspraak van Raad van State). Daar zit het nu op vast”, verduidelijkt de gedeputeerde.

“Als provincie Overijssel hebben we nu het voortouw genomen om te kijken op welke manieren het mogelijk is om stikstofruimte beschikbaar te krijgen. Op die manier kunnen we zo snel mogelijk zekerheid bieden aan de betreffende ondernemers. Daarover zijn we intensief in gesprek met de minister.”

Ook bood de provincie aan om maatregelen voor te financieren. De provincie betaalt dan een bepaald bedrag en krijgt dat later terug van het Rijk.

KANAAL ALMELO-DE HAANDRIK

Iwan Kuiterman kocht in 2003 een woning langs Kanaal Almelo-de Haandrik. Jarenlang woonde hij er gerieflijk, totdat er in 2016 werkzaamheden startten. Het huis kreeg de eerste scheurtjes.

“We vernamen wel wat, maar we dachten: ‘dat valt wel te herstellen’. Pas later zijn we nader onderzoek gaan doen”, vertelt Kuiterman tijdens een bezoek van SGP-Statelid Jan Jonker.

Er blijkt nog veel meer mis te zijn. “Het huis zakt gewoon weg”, is de conclusie. Inmiddels is dat ook duidelijk te zien: in het huis zit een duidelijke knik. “Als je ervoor staat, zie je het gewoon.”

Op 16 april 2020 blijkt het niet langer veilig meer. Iwan moet, samen met zijn vriendin en dochter, het huis uit. Van wonen aan het water verhuist het gezin naar een tussenvoning. “Dat is verschrikkelijk”, vindt Kuiterman. De geluiden over problemen langs het kanaal worden steeds meer en meer. Er zijn fouten gemaakt voor, tijdens en na de werkzaamheden. Inmiddels zijn er diverse rapporten van deskundigen verschenen die dat ook bevesteren en onderbouwen.

Ons Statelid Jan Jonker zit erbovenop. Hij kent verschillende slachtoffers en bezoekt hen dan ook bij tijd en wijle. “Ze willen alleen maar veilig wonen, nu en in de toekomst”, zegt hij over de mensen die hij tot nu toe ontmoette.

De provincie is inmiddels gestart met (onder andere) het uitkopen van gedupeerden en het instellingen van schadevergoedingen. Jonker is blij dat er nu doorgepakt wordt. “De onzekerheid heeft te lang geduurd en de emotionele schade is enorm en nog is het leed niet geleden, omdat er honderden schadegevallen zijn.”

Voor Kuiterman is er ook een oplossing gekomen. “Ons huis wordt opgekocht voor een goede prijs”, vertelt hij. “Ze gaan nu echt maatwerk leveren en dat biedt voorzichtige toekomstperspectief.”

Broodnodig perspectief ook: “Hiervoor zagen we onszelf echt in een zwart gat en al in de schuldsanering. Terwijl we door anderen in de problemen zijn gekomen.”

En dat geldt voor meer mensen. “De onderste steen moet boven”, vindt Kuiterman. Op dit moment is er nog een onderzoek gaande. “Ik denk dat de provincie nu dat rapport moet afwachten”, zegt de gedupeerde. Jonker beaamt dat. Er zijn nog vele vragen te beantwoorden hoe het allemaal heeft kunnen gebeuren. Van besluitvorming, vergunningverlening, controle en uitvoering van de werkzaamheden tot nu de afwikkeling van de schades. Waarbij ook gekeken wordt naar het faalmechanisme, de oorzaken van de problemen.

Jonker gaat vanuit zijn rol als Statelid in gesprek met slachtoffers, maar ook met het provinciebestuur. Dat Iwan

Kuiterman hem belde, hielp ook hem bij de behandeling van het onderwerp. “Je ziet met eigen ogen en voelt wat het allemaal doet met de mensen en hoe zij letterlijk in de ellende zitten.”

Jonker komt veel in het gebied en heeft ook vaak veel uit te leggen, omdat de provincie in de media veelal als de boeman wordt afgeschilderd. “Zeker, er valt veel te zeggen en niet alles verdient de schoonheidsprijs, maar de provincie en ook de Staten nemen haar verantwoordelijkheid ten volle op dit dossier.”

Het doet dan ook wel goed dat je achteraf na veelal emotionele debatten gebeld of op andere wijze berichtjes krijgt van bewoners om je te bedanken voor de inzet. Dit hoofdpijndossiers zal de provincie nog een lange tijd achtervolgen.”

OP DE AGENDA

Ook de komende tijd hopen wij, met Gods hulp, ons weer voor u in te zetten. We hebben vorig jaar wel duidelijk kunnen zien dat de wereld er zo ineens anders uit kan zien. Ineens stond heel veel stil, zelfs het politieke werk kwam even op een lager pitje.

De samenleving is zich nu aan het herstellen en wij als provinciale fractie gaan er ons best voor doen om dat herstel zo goed mogelijk te laten zijn.

De provincie haalt daarvoor verschillende investeringen naar voren. Onder andere de Zwartewaterbrug in Hasselt is daar een voorbeeld van. Als Statenfractie mogen we ook daar ons zegje over doen.

De provincie zet samen met gemeenten stevig in op de realisatie van snelle fietsroutes en hoofd fietsroutes. Ook dat is iets wat in de Staten voorbij zal komen.

We gaan ons in het provinciehuis (zie foto) ook bezighouden met de Zoetwatervoorziening Oost-Nederland (ZON), onderdeel van het landelijke Deltaprogramma Zoetwater. De ambitie is om alle benodigde watermaatregelen rond natuurgebieden te nemen en de omvorming naar klimaatbestendig loofbos te realiseren. Daar gaat u meer van horen.

”

“Het doel van de landbouwvisie is om perspectief aan de landbouw te bieden voor langere tijd.”

De provincie gaat, wederom samen met gemeenten, de niet-vitale vakantieparken in de regio aanpakken. Ook de niet-vitale vakantieparken zijn er bij gebaat als ze weer vitaal worden. Daar gaat de provincie zich voor inzetten.

De culturele sector krijgt langere noodsteun van de provincie, naar aanleiding van de coronacrisis. De Provinciale Staten moeten daar akkoord voor geven, dus ook dat staat binnenkort op de agenda.

Volgend jaar treedt de nieuwe Omgevingswet in werking. Daarin blijft de provincie verantwoordelijk voor een deel

van de bodemsanering, grondwater en beleidsvorming voor bodem en ondergrond.

Het Rijk stelt wel geld beschikbaar voor de uitvoering van de spoedeisende bodemsaneringen en aanpak van risico locaties met PFAS en diffuus lood, maar niet voor de beleidsontwikkeling van bodem en ondergrond. Dat beleid moet de provincie zelf maken en ook daar gaan we de komende tijd mee in de slag.

Voor het eerst stelt de provincie een landbouwvisie op. Het doel daarvan is om perspectief aan de landbouw te bieden voor langere tijd.

Landbouw is een belangrijke sector voor onze provincie, zowel economisch als met oog op voedselvoorziening, leefbaarheid platteland en onderhoud van ons landschap. Aan de andere kant komt er veel op de agrarische sector af wat betreft regelgeving en allerlei maatschappelijke opgaven die een plek moeten krijgen op het platteland.

Daarom stelt de provincie een landbouwvisie op. Daarvoor wordt input van de sector opgehaald en na de zomerperiode komen er gesprekken met Provinciale Staten. De landbouwvisie vormt daarmee ook een bouwsteen voor de nieuwe omgevingsvisie.

Hebt u vragen over het provinciale beleid, wilt u iets delen over de bovengenoemde onderwerpen of wilt u zelf iets aankaarten? Schroom niet om contact met ons op te nemen. Wij waarderen het als u wilt meedenken!

WIE IS WIE?

In onze fractie zijn we met verschillende mensen. Deze keer stelt ons burgerlid Lubbert Talen, geboren en getogen Staphorster zich voor.

Lubbert is getrouwd en heeft zes zonen. Hij studeerde werktuigbouwkunde aan de Overijsselse technische universiteit: TU Twente. In het dagelijkse leven is hij werkzaam in de Industriële Automatisering bij AWL in Harderwijk.

“Van 2002 tot 2018 ben ik raadslid geweest in de gemeente Staphorst. Daarnaast ben ik in die periode ook een tweekant jaren burgerlid geweest bij de provincie”, vertelt Lubbert. Die laatste functie heeft hij sinds 2019 opnieuw.

Een burgerlid krijgt de mogelijkheid om een deel van het commissiewerk voor Statenleden uit te voeren. Concreet betekent dit dat Lubbert vooral zitting heeft in de commissie verkeer en vervoer.

Tijdens de commissievergadering mag hij een bijdrage doen namens de fractie: vertellen wat de fractie van het onderwerp vindt. Na de commissievergadering informeert een burgerlid de Statenleden over de uitkomsten van de vergadering.

Wanneer er over een onderwerp besluiten moeten worden genomen, gebeurt dat niet in de commissievergadering. “Dat gaat door naar de maandelijkse vergadering van Provinciale Staten, waar ik als burgerlid geen zitting heb”, legt Lubbert uit.

Omdat de SGP een kleine fractie heeft in de Provinciale Staten neemt hij af en toe ook deel aan andere commissies. Te kleine fractie? Welnee, weloverwogen keuze. “De SGP is voor mij de partij waar we de ruimte hebben om naar onze overtuiging politiek te bedrijven.”

De provincie is misschien wel het meest zichtbare deel van onze regering, weet Lubbert. “Toch vinden er besluiten plaats die enorm effect hebben op ons dagelijks leven. Denk aan de provinciale wegen, het openbaar vervoer, de ruimte voor ontwikkelingen van gemeenten, de uitvoer van het stikstofbeleid. Het is zaak om dan goede vertegenwoordiging te hebben van het SGP geluid.”

En de provincie heeft vaak ook niet een speciaal plekje bij mensen. “Ik heb nog nooit iemand zich horen voorstellen als Overijsselaar”, lacht hij. “Maar in onze provincie voelen we ons echter wel verbonden met onze omgeving. Je identiteit ligt dan meer bij de dorpsgemeenschap.”

Wat bijzonder is aan heel Overijssel, ten opzichte van met name de westerse provincies, is dat de mensen omzien naar elkaar en dat mensen iets willen doen voor de gemeenschap, merkt Lubbert op. Volgens hem moeten politici daar goed inzicht in hebben. “En vandaar uit de politiek te bedrijven”, vult hij aan.

“En qua landschappen raak je in Overijssel ook niet uitgekeken. Denk daarbij aan het glooiende landschap in Twente, de Sallandse heuvelrug, de Mastenbroekerpolder en de Wieden.”

Binnen alle provinciale onderwerpen vindt hij het belangrijk dat er ruimte is voor een prettige leefomgeving en een goed ondernemersklimaat. “Veel zaken die op de provinciale agenda staan, komen hier uit voort.”

Maar de meeste energie krijgt hij van de realisering van zaken. “Als je ziet dat je ergens mee bezig bent, en dat het ook werkelijk vorm krijgt, dat geeft energie. Denk op dit moment en de nieuwe verbinding vanaf de A28 bij de Hessenpoort naar Ommen. Met dit soort investeringen maken we als provincie het verschil.”

Lubbert vindt het belangrijk dat inwoners van de provincie zich herkennen in het beleid en in de stappen die de

provincie zet. Vanuit die overtuiging zet hij zich dan ook volop in.

Maar er is ook een keerzijde. “De voorbeelden die de Tweede Kamer ons de afgelopen jaren laat zien, moeten geen blauwdruk zijn hoe de politiek in de provincie moet functioneren.

Ik maak me zorgen over de deze ontwikkelingen van de politiek. De menselijke maat is vaak ver te zoeken in het debat. Er wordt vaak een ideaalbeeld van een ander gewenst, terwijl een ieder wel weet dat dit niet te realiseren is. We willen een betrokken regering, maar we moeten ons wel realiseren dat we buiten het paradijs leven.”

CONTACTGEGEVENS

Hebt u relevante vragen of suggesties voor de fractie? Wij zijn bereid om naar u te luisteren of u, indien mogelijk, te ontvangen op het provinciehuis. Neem gerust contact op.

Dirk van Dijk

(Fractievoorzitter)

06-39637773

d.vandijk@overijssel.nl

Gert Harm ten Bolscher

(gedeputeerde)

gh.t.bolscher@overijssel.nl

Vincent Slingerland

(Fractiemedewerker)

06-15425875

wva.slingerland@overijssel.nl

Jan Jonker

(Statenlid)

06-22976513

jj.jonker@overijssel.nl

Lubbert Talen

(Burgerlid)

06-13485778

l.talen@overijssel.nl

Enrico Kolk

(Communicatiemedewerker)

06-36382257

h.kolk@overijssel.nl

De nieuwsbrief verschijnt twee keer per jaar. Aan- en afmelden kan via h.kolk@overijssel.nl.